

Dosarul nr. 2r-413/20

Prima instanță; (Judecătoria Bălți, sediul central) A. Donos

Instanța de apel: (Curtea de Apel Bălți) S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu

## ÎNCHEIERE

23 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al  
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecătorii

Dumitru Mardari  
Ala Cobăneanu  
Iurie Bejenaru

examinând cererea de recurs depusă de Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, Guzenco Nadejda și Guzenco Veaceslav,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „CET-Nord” împotriva lui Veaceslav Guzenco și Nadejda Guzenco cu privire la încasarea datoriei pentru pierderile normative de energie termică și compensarea cheltuielilor de judecată

și cererea reconvențională depusă de Veaceslav Guzenco și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” în interesele lui Veaceslav Guzenco împotriva Societății pe Acțiuni „CET-Nord” cu privire la repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 28 mai 2020 și încheierii din 24 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți,

### c o n s t a t ă:

La 5 septembrie 2019, SA „CET-Nord” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Veaceslav Guzenco și Nadejda Guzenco cu privire la încasarea datoriei pentru pierderile normative de energie termică și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 5 februarie 2020 Veaceslav Guzenco și AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” în interesele lui Veaceslav Guzenco au depus cerere reconvențională împotriva SA „CET-Nord” cu privire la repararea prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 11 martie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA „CET-Nord”.

S-a încasat de la Veaceslav Guzenco și Nadejda Guzenco, în mod solidar, în beneficiul SA „CET-Nord” datoria pentru pierderile normative de energie termică pentru perioada 1 octombrie 2016 – 1 aprilie 2019 în sumă de 2 250,56 de lei și cheltuielile de judecată pentru taxa de stat în sumă de 270 de lei.

S-a respins cererea reconvențională depusă de Veaceslav Guzenco și AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” în interesele lui Veaceslav Guzenco împotriva SA „CET-Nord” cu privire la repararea prejudiciului moral, ca neîntemeiată.

La 12 martie 2020, AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” și Veaceslav Guzenco, au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 28 mai 2020 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de apelanții AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” și Veaceslav Guzenco împotriva hotărârii din 11 martie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul central.

S-a acordat apelanților termen limită de înregistrare a dovezii de achitare a taxei de stat, în original, în sumă de 202,50 de lei și a cererii de apel motivat în limba română, în Cancelaria Curții de Apel Bălți, până la data de 12 iunie 2020.

S-a explicat apelanților că dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate și nu va fi prezentată dovada de plată a taxei de stat, respectiv, cererea de apel motivat în termenul stabilit, apelul nu va fi considerat depus și împreună cu toate documentele anexate va fi restituit.

Prin încheierea din 24 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit cererea de apel depusă de apelanții AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” și Veaceslav Guzenco împotriva hotărârii din 11 martie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul central.

S-a remis apelanților cererea de apel cu înscrisurile anexate.

La 24 iulie 2020, AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, Guzenco Nadejda și Guzenco Veaceslav, au depus cerere de recurs împotriva încheierilor din 28 mai 2020 și din 24 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea încheierilor contestate și restituirea cauzei la rejudecare.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Verificând materialele dosarului, Colegiul consideră că recursul declarat de AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, Guzenco Nadejda și Guzenco Veaceslav urmează a fi restituit din considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 426<sup>1</sup> alin. (1) lit. b<sup>1</sup>) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1).

Art. 437 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează elementele pe care trebuie să le conțină o cerere de recurs.

Astfel, Colegiul constată că AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, Guzenco Nadejda și Guzenco Veaceslav au depus cererea de recurs într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat.

În sensul dat, instanța de recurs remarcă că, prin Hotărârea nr. 17 din 4 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova, a fost constatată desuetudinea

Legii nr. 3465 din 1 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că potrivit art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În lumina celor indicate, Colegiul reiterează că unul din principiile fundamentale ale procesului civil este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 din Codul de procedură civilă și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile conținute în art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 36 din 5 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română.

Caracterul oficial al limbii instituie obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Din cele menționate rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat. Astfel, cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă.

În aceste condiții, Colegiul concluzionează că atunci când cererea de recurs în Secțiunea 1 este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de recurs.

Or, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat, din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înfăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Din aceste considerente, Colegiul ajunge la concluzia de a restitui cererea de recurs depusă de AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, Guzenco Nadejda și Guzenco Veaceslav.

În conformitate cu art. 269-270, 426<sup>1</sup> alin. (1) lit. b<sup>1</sup> ) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, Guzenco Nadejda și Guzenco Veaceslav împotriva încheierii din 28 mai 2020 și încheierii din 24 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „CET-Nord” împotriva lui Veaceslav Guzenco și Nadejda Guzenco cu privire la încasarea datoriei pentru pierderile normative de energie termică și compensarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională depusă de Veaceslav Guzenco și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” în interesele lui Veaceslav Guzenco împotriva Societății pe Acțiuni „CET-Nord” cu privire la repararea prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru